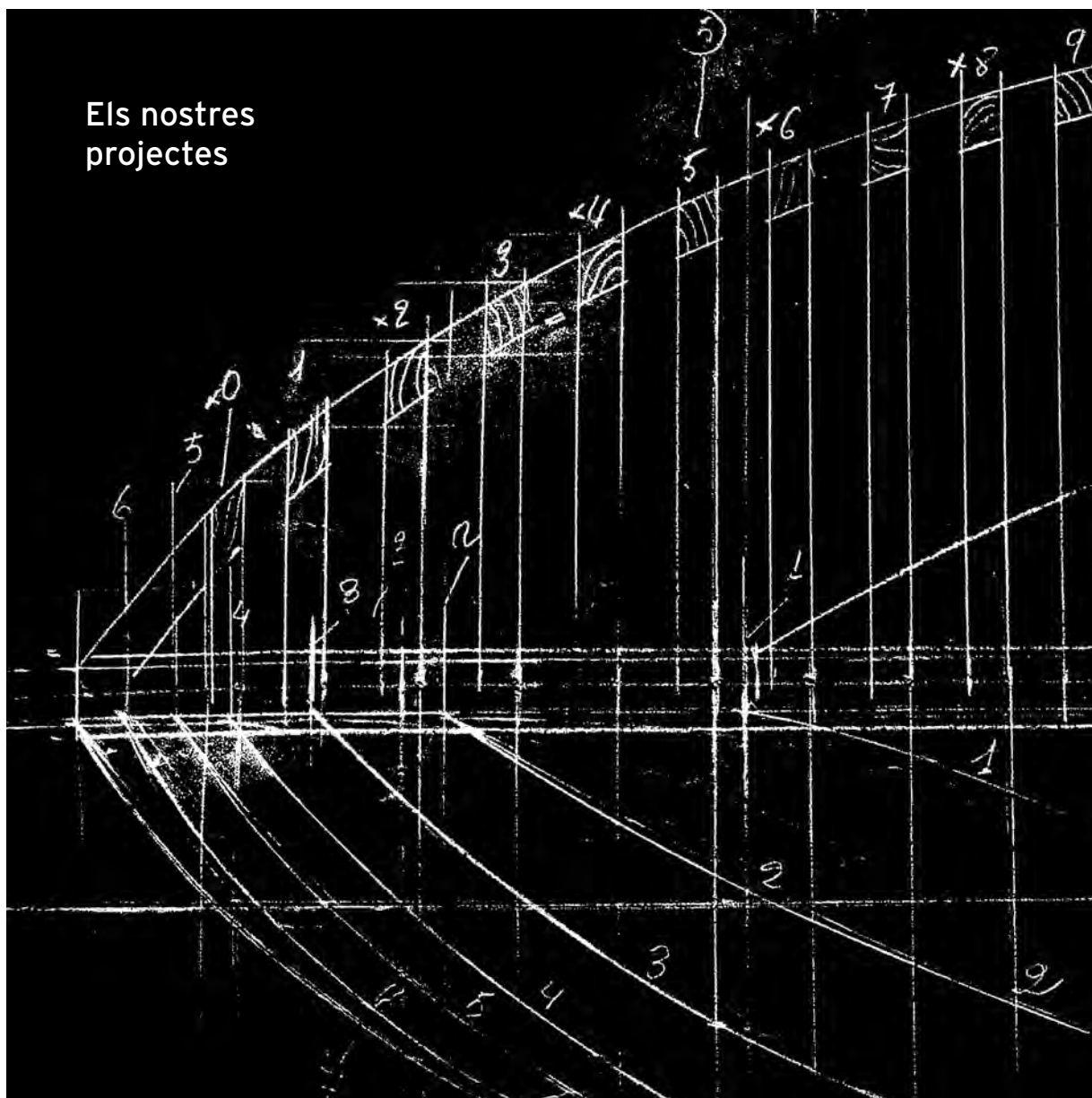

Els nostres
projectes

Veus de la Mar. Els pescadors de Barcelona

El Museu Marítim de Barcelona té en marxa des del 2002 el programa Veus de la Mar amb l'objectiu de generar fonts orals vàlides per a la recerca. Al llarg d'aquests anys s'han seguit diferents estratègies i modalitats d'entrevistes per tal d'anar millorant els resultats.

En aquest marc, des del 2010 es van començar a organitzar el que hem anomenat Tallers de Memòria Oral. Cada any des de llavors s'ha dedicat a una temàtica amb relació a alguna recerca o activitat que s'estigui duent a terme al museu.

Aquests tallers s'organitzen per recollir testimonis al voltant del tema central escollit. Per fer-ho s'organitzen diferents sessions d'entrevistes en dies diferents. En cada sessió incidim en concret en una de les vessants que ens interessa explorar d'aquest tema més general al qual dediquem el taller. Per a cada una de les entrevistes convidem diverses persones i busquem sempre que els participants hagin tingut una vivència rellevant en l'aspecte a tractar. Els informants aporten el seu punt de vista i entre ells s'ajuden a recordar i a treure els aspectes més destacats del tema; la aportació és en el conjunt de la conversa.

Des del seu inici aquests tallers estan inclosos en la programació que s'edita conjuntament amb les diferents propostes que elaboren a l'entorn de la memòria oral les entitats que formen l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, del qual el MMB forma part, i que coordina

el servei de Recerca i Protecció de la Direcció General de Cultura Popular i Tradicional de la Generalitat de Catalunya. Aquesta iniciativa en concret que ara us presentem, sobre els pescadors de Barcelona, forma part dels VII Tallers i Jornades de Memòria Oral.

El 2010 es van fer amb el tema de fons "El treball i la lluita per les millores laborals a la Marina mercant"; el 2011 sobre "La gent de mar de la Barceloneta: testimonis dels canvis d'un barri"; el 2012 al voltant de "La mar i les dones"; el 2013 sobre "Els esports de mar", i el 2014 hem realitzat entrevistes a extreballadors de la Compañía Transatlántica Española.

Per aquest proper 2015 està previst realitzar aquests tallers de memòria oral sobre els pescadors de Barcelona, amb la col·laboració de la Confraria de Pescadors de Barcelona.

La comunitat de pescadors de la Ciutat Comtal és un col·lectiu arrelat a la ciutat, amb una constant presència al llarg del temps a l'espai portuari barceloní. Malgrat això, l'activitat pesquera a la ciutat de Barcelona és poc coneguda pels conciutadans.

De fet, representen un grup molt petit respecte al conjunt de la població de Barcelona. Actualment a la confraria hi ha associats 324 treballadors i 38 embarcacions. Aquesta circumstància els fa molt poc visibles. Malgrat això, mantenen una cohesió i una dinàmica social que els és pròpia.

Amb aquest projecte, des del Museu es vol donar protagonisme a aquesta comunitat i deixar testimoni de la seva idiosincràsia, del seu funcionament i de l'afectació que estan tenint els nous temps i les noves transformacions en la comunitat.

Els objectius marcats per a aquests tallers són els d'explorar inicialment tres aspectes principalment.

Un primer aspecte és veure com la incorporació de nous treballadors d'altres cultures els està afectant i en quins aspectes ho fa. En els últims temps han tingut una primera onada d'incorporacions a les tripulacions de pesca de treballadors de la zona del Magreb i, més recentment, de treballadors subsaharians, persones que en molts casos ja havien desenvolupat l'activitat pesquera en els seus països d'origen i que porten en el seu bagatge unes experiències, unes maneres de fer i una cultura diferents de les que es troben aquí. Volem que ells mateixos ens expliquin de quina manera això ha engegat processos d'adaptació i d'intercanvi cultural mutu en la feina i en la comunitat.

Un segon aspecte és indagar com està afectant el litoral de la ciutat, i especialment el port de Barcelona, la pressió urbanística. El port ha iniciat una gran ampliació i reforma dels seus espais per respondre a les demandes dels agents econòmics. Això ha afectat directament els seus espais habituals d'ús i els ha obligat a transformacions i processos d'adaptació a les noves circumstàncies i espais. Es vol analitzar el procés, l'abast i les conseqüències dels canvis de reestructuració dels espais al port de Barcelona sobre aquesta comunitat, en l'àmbit econòmic, però també en les formes de vida i en la percepció del medi.

I, finalment, l'última sessió vol centrar-se a veure si totes aquestes transformacions han donat pas a canvis en les mentalitats, amb relació al mar i als recursos, i en la percepció que ells mateixos tenen de la seva comunitat, fent-hi l'aproximació amb una mirada antropològica.

Per tal de donar resposta a aquestes preguntes s'ha estructurat el taller en tres sessions:

1. Multiculturalitat a bord.
2. Pescadors a terra: comunitat i espai.
3. El respecte pel mar.

Per dur a terme aquest projecte comptem amb la col·laboració del personal de la Confraria de Pescadors de Barcelona i amb l'ajuda activa del seu patró major i de la secretaria, principalment per contactar amb els possibles informants i ajudar-nos a crear un clima de confiança vers el projecte. Sense aquesta bona disposició seria del tot inviable aquesta iniciativa.

La realització del projecte la duran a terme els tècnics del Museu amb les col·laboracions d'una persona en pràctiques de grau del Departament d'Antropologia de la Universitat de Barcelona i d'un voluntari del Museu, Santiago Ristol, com a càmera.

Les entrevistes està previst realitzar-les durant els mesos de febrer i març de 2015. S'enregistraran en vídeo i, posteriorment, passaran a formar part dels recursos que el Museu Marítim posa a disposició dels investigadors.

Les dades de les entrevistes s'introdueixen en la base de dades de Veus de la Mar per a la gestió dels materials, així com per a la cerca i la consulta dels investigadors que hi estiguin interessats.

Abans de la incorporació d'aquestes fonts orals a la consulta pública, es facilita una còpia de l'enregistrament a tots els participants i se'ls demana l'aprovació i el consentiment, amb la intenció de ser molt curosos amb els drets dels informants.

Volem aprofitar per donar les gràcies a tots els entrevistats en el programa Veus de la Mar, que al llarg d'aquests anys hi han col·laborat desinteressadament, pel suport i la confiança que han donat al Museu i als tècnics que portem a terme aquesta tasca. Moltes gràcies a tots.